

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” № 46, e-mail: info-800076@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:.....

/КРИСТИЯНА ИВАНОВА/

**СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ на КАЧЕСТВОТО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО**

**в Професионална гимназия по земеделие
«Тодор Рачински»**

в периода 2024 - 2028 година

Настоящата Система за повишаване на качеството на образованието е приета на заседание на Педагогически съвет с Протокол № 11/13.09.2024 г. и утвърдени със Заповед № РД-04-872/13.09.2024 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Разработването на Система за осигуряване на качеството на образованието и обучението (СОКОО) в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“ се осъществява като първа стъпка за въвеждане на системен подход към повишаване на качеството на образователните услуги според Държавния образователен стандарт за управление на качеството по Чл. 1., ал. (1) от Наредба №16 от 8 декември 2016 г. за управлението на качеството в институциите, Изд. от Министъра на образованието и науката, Обн. ДВ. бр.100 от 16 Декември 2016г., отм. ДВ. бр.100 от 15 Декември 2017 г.

Държавният образователен стандарт за управление на качеството в институциите изисква:

1. Изясняване на същността, принципите и целите на управлението на качеството в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“.

2. Набелязване на рамкови изисквания към управлението на качеството в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“.

3. Определяне органите за управление на качеството в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“.

Създаването на СОКОО е инструмент за изпълнение на целенасочени политики и действия, намиращи място в Стратегията на развитие на образователната институция за периода 2024-2028 г. Освен това разработването на СОКОО в ПГ по земеделие «Тодор Рачински»

➤ **се основава на:**

- Закона за предучилищно и училищно образование /ЗПУО/;
- Закона за професионално образование и обучение /ЗПОО/;
- Държавните образователни стандарти;
- Стратегията за развитие на ПГ по земеделие «Тодор Рачински» за периода 2020-2024 г.
- Годишен план за развитие на ПГ по земеделие «Тодор Рачински»;
- План за квалификационна дейност за учебната 2024/2025 г. на ПГ по земеделие «Тодор Рачински»;
- Правилник за дейността на ПГ по земеделие «Тодор Рачински»;
- Правила за организиране и провеждане на вътрешноинституционалната квалификация в ПГ по земеделие «Тодор Рачински»;
- Програма за наставничество в ПГ по земеделие «Тодор Рачински».
- Стратегия за развитие на Център за високи постижения

Настоящата СОКОО е пряко свързана с Мисията на ПГ по земеделие «Тодор Рачински», която в нейния кратък вариант гласи: «Ние развиваме всеки потенциал!», както и с основните ценности от нейната визия:

- Осигуряване на всеки ученик на висока степен на функционална грамотност в областта на чуждоезиковите комуникационни компетентности в партньорство с Асоциацията на Кеймбридж училищата в България

- Придобиване на солидни знания при изучаване на информационните технологии и тяхното практическо приложение в целия образователен процес, така необходими и за електронно обучение

- Спечелване и успешна реализация на различни национални и международни проекти

- Изграждане на стабилни партньорства и на взаимоотношения на толерантност и разбирателство

-Възпитаване и изграждане на необходимите социални умения на младите хора за общуване и правилно поведение в обществото

-Да изградим личности, възпитани в дух на родолюбие и патриотизъм, с модерно виждане за света и с висока степен на конкурентоспособност, така че да превърнем България в просперираща европейска държава

-Развиване и поддържане на физическата дееспособност и подготовка за активен и здравословен начин на живот

-Осигуряване на необходимото равнище на общообразователна и професионална подготовка на личността, позволяващо ѝ непрекъснато да се образова и самообразова

Към СОКОО на ПГ по земеделие «Тодор Рачински» се включват

1. Анализ на средата – вътрешна и външна, отразяван в Плана за изпълнението на СОКОО;
2. Цели и индикатори за тяхното постигане;
3. План за изпълнение на Системата в рамките на две години;
4. Мерки за повишаване на качеството на образоването – в рамките на всяка година;
5. Годишен Доклад-самоанализ за провеждане на дейностите по самооценяването;
6. Доклад-самоанализ за изпълнение на Системата по двугодишния План – в рамките на две години;
7. Процедури по Критериите и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
8. Финансово осигуряване на Системата и др.

Важен ориентир в разработването на Системата са целите на училището, заложен в Стратегията за развитието на ПГ по земеделие «Тодор Рачински», както и разкритата от информационната кампания за събиране на данни актуална ситуация със **силни и слаби страни** и анализа на резултатите на дейността от предходната 2023/2024 учебна година.

1. Основни понятия.

В настоящата СОКОО **качеството на образованието** се разглежда като степен на съответствие на предоставяните от Професионална гимназия по земеделие „Тодор Рачински“ образователни услуги с нормативните изисквания и с очакванията на гражданите и потребителите на тези образователни услуги (ученици, родители, работодатели), както и на очакванията на други заинтересовани страни. Повишаването на качеството на предлаганото от училището образование е предмет на целенасочена училищна политика и една от основните цели на държавната политика съгласно ЗПУО.

По смисъла на Закона за предучилищното и училищното образование, **управлението на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на**

- *анализиране,*
- *планиране,*
- *изпълнение на дейностите,*
- *самооценяване и оценяване*
- *вносяне на подобрения в работата на детските градини и училищата.*

Управлението на качеството е непрекъснат процес на взаимодействие между факторите и условията, от които зависи качеството на образованието и обучението и

резултатите от него в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“. Този процес на институционално равнище се синхронизира на национално, регионално ниво.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите от дейността на Гимназията по **критерии** за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

Измерването на постигнатото качество в гимназията се осъществява ежегодно чрез **самооценяване**. Самооценяването се осъществява на равнище педагогически специалист, Методически обединения и екипи, ръководен екип, за което се съхраняват редица документи и се оповестява ежегодно Доклад-самооценка. Важен инструмент в процеса на управление на качеството е професионалната рефлексия, която в оптималния си вариант представлява системен и задълбочен преглед на реализацията на училищните политики и практики с цел подобряване на качеството на предлаганото от Гимназията образование.

Докладът-самооценка включва анализ на данни от самоанализа на педагогическите специалисти, работните екипи и разкрива постигнатите резултати от работата по проблемните зони, включени в Плана за осигуряване на качеството на образованието в рамките на две години. На основата на отчетените резултати и анализ на слабите страни Докладът-самооценка очертава **Мерките за повишаване на качеството на образованието** за предстоящата учебна година. Докладът-самооценка се обсъжда и приема от Педагогическия съвет и се оповестява чрез сайта на Гимназията. Докладът от самооценяването е част от ежегодния отчет за изпълнението на Плана за действие към стратегията за развитието на училището.

Мерките за повишаване на качеството на образованието се изработват за всяка учебна година, приемат се на заседание на Педагогическия съвет. Мерките за повишаване на качеството на образованието включват анализиране, планиране (прогнозиране, проектиране), изпълнение, контрол на постиженията от гледна точка на заложените цели и достигнатите резултати, както и отчитане на дейностите в процеса на обучение, възпитание и социализация на учениците и на управление на институцията чрез внасянето на подобрения в организацията на работата и повишаване на образователните резултати на учениците.

Годишният план - график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

План-графикът се утвърждава от директора на училището в началото на всяка учебна година.

При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

2. Цел и очаквани резултати

Цел на СОКОО в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“ е да се систематизират всички дейности и действия на педагогическата колегия и управленския екип, целящи организационното развитие като цяло, повишаване на познавателните резултати на учениците от общообразователната подготовка и по избраната професия, както и повишаване на самооценката и оценката на работата на педагогическите специалисти.

Повишаването на образователните резултати на учениците означава овладяване от тях

на ключови компетентности и професия чрез оптимизиране на процеса на управление на ПГ по земеделие „Тодор Рачински“ по посока на високо качество на образователните услуги.

Очакваните резултати от прилагането на СОКОО са свързани с повишаване интереса на ученици, родители и представителите на бизнеса за обучение, работа и партньорство с ПГ по земеделие „Тодор Рачински“. отваряне на възможности за разкриване на съвременни професионални направления, увеличаване на професионалния имидж на всеки педагогически специалист като вход за работа в Център за високи постижения.

3. Принципи за осигуряване на качеството на образованието в ПГ по земеделие «Тодор Рачински»

1. Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
2. Автономия и самоуправление;
3. Ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
4. Удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
5. Приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;
6. Непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в гимназията;
7. Ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
8. Целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;
9. Лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на гимназията.

4. Минимални рамкови изисквания за управление на качеството в ПГ по земеделие »Тодор Рачински«

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните **изисквания** от ПГ по земеделие „Тодор Рачински“:

- 1. Да подобрява работната среда** чрез:
 - а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на гимназията;
 - б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;
 - в) модернизиране на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура;
 - г) развитие на организационната култура в Гимназията като Център за високи постижения.

- 2. Да осигурява развитие на персонала** чрез:
 - а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност, така че да се вписват в работата на Центъра за високи постижения;

- б) създаване и поддържане на професионално портфолио;
- в) изграждане на култура за осигуряване на качеството чрез участие в дейностите, предвидени в СОКОО;
- г) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в Гимназията;
- д) повишаване на ефективността на административното обслужване;
- е) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение с ориентация към по-високо качество.

3. Да подобрява резултатите от обучението чрез:

- а) повишаване на познавателната мотивация на учениците чрез поемане на отговорност от тях за собственото си образование;
- б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати;
- в) намаляване на дела на ранно отпадащите от обучението;
- г) повишаване на дела на обучаващите се, провели практическо обучение в реална работна среда;
- д) създаване на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове, свързани с отлагане на завършването на гимназиален етап.
- е) подобряване на методиката, механизмите и критериите при оценяването по предмети от общообразователната подготовка

4. Да подобрява взаимодействието с местната общност, със социалните партньори и работодатели, чрез:

- а) разширяване на възможностите за практическо обучение в реална работна среда;
- б) проучване и прилагане на добри практики съвместно с бизнеса;
- в) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението;
- г) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на Гимназията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението;
- д) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

5. Съдържание на Системата за осигуряване на качеството на образованието и обучението

Системата за осигуряване на качеството е съвкупност от взаимосвързани действия и мерки за постигане, поддържане и развиване на качеството на провежданото образование и/или обучение в ПГ по земеделие „Годор Рачински“ и резултатите от него в съответствие с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и на действащото законодателство.

Системата за осигуряване на качеството а образованието и обучението включва:

1. политиката и целите по осигуряване на качеството;
2. органите за управление на качеството и правомощията им;
3. правилата за нейното прилагане;
4. годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
5. условията и реда за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване.

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора в съответствие със стратегията за развитие на Гимназията.

6. Органи за управлението – права и задължения.

Основните органи за управление на качеството в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“ са:

- директорът;
- комисия за работа по качеството и
- педагогическият съвет.

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в ПГ по земеделие «Тодор Рачински» се определя **Комисия за работа по качеството на образованието (КРК)** за:

1. разработване на Правила за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализирането им;
2. разработване на Годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
3. разработване на конкретни Процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
4. провеждане на самооценяването;
5. изготвяне на Доклад от самооценяването до директора.

Броят на членовете, съставът и срокът за изпълнение на работата на Комисията се определят от директора в зависимост от вида и обема на възложените задачи.

В състава на комисията може да се включват и външни специалисти.

Комисията се определя в срок до 13 септември, преди началото на всяка учебна година.

Директорът:

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на Системата за управление на качеството;
2. Разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. Определя отговорника по качеството;
4. Определя състава на Комисията и на Работната група по самооценяването;
5. Утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от педагогическия съвет и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
6. Утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
7. Утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
8. Провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в гимназията;
9. Представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалното управление по образованието;
10. Организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в гимназията.

Освен това **Директорът** на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди

1. организира изпълнението на следните дейности:

- анализ на резултатите от изпълнението на целите на гимназията;
- анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на Гимназията;
- посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на

неговите образователни резултати;

- посочване на специфичните за Гимназията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование;
- планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на гимназията;
- изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на гимназията и реализиране на заложените в нея цели;

2. определя Комисията (Работната група), която извършва самооценяването – нейния състав, задачите и сроковете за изпълнение;

3. определя начина за участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители;

4. утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;

5. утвърждава преди края на учебната година доклада от самооценяването, който съдържа:

- информация за вътрешната и външната среда, в която функционира гимназията през периода на самооценяването;
- данни за използваните инструменти при самооценяването;
- данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;
- анализ на резултатите от самооценяването;
- предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на гимназията с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.

Педагогическият съвет приема:

1. мерките за повишаване на качеството на образованието;
2. правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на гимназията;
3. годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
4. годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

7. Правила за прилагането на СОКОО

Правилата за прилагането на СОКОО се разработват от Комисията по качеството и се приемат от Педагогическия съвет като част от Правилника за дейността на гимназията. Те включват:

1. правомощията на участниците в Системата за осигуряване на качеството;
2. реда за организиране и провеждане на самооценяването;
3. реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване;
4. взаимодействието на Гимназията със социалните партньори и другите заинтересовани страни за осигуряване на качеството;
5. начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в ПГ по земеделие «Тодор Рачински».

8. Условия и ред за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване

Измерването на постигнатото качество на образованието и обучението се осъществява чрез прилагането на Процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището.

Периодът за самооценяване за училищата е една учебна година.

Самооценяването се извършва от Комисия – работна група, определена от Директора.

Самооценяването в Гимназията се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.

Критериите за самооценяване в ПГ по земеделие «Тодор Рачински» се групират в следните области на оценяване:

I. Управление на институцията за издигане на качеството в Гимназията чрез:

1.1 Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите /финансови, материални и човешки/ за повишаване на качеството на образованието в Гимназията.

1.2 Лидерство при управление на Гимназията

1.3 Стратегии и планиране чрез прилагане на европейския опит за постигане на държавните образователни стандарти

1.4 Взаимодействие на всички заинтересовани страни, разширяване участието и отговорностите на социалните партньори и родителите

II. Образователен процес

2.1 Подобряване на качеството на обучението

2.2 Възпитание и социализация на обучаемите

2.3 Превенция срещу отпадане от системата на образование

2.4 Предлагање на обучение и валидиране по професии и специалности с приоритетно значение за регионалния пазар на труда

Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в **четири равнища на оценяване**.

Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. мн. добро – при крайна оценка от 80 до 90 точки;
3. добро – при крайна оценка от 66 до 79 точки;
4. средно – при крайна оценка от 41 до 65 точки;
5. слабо – при крайна оценка до 40 точки включително.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора. По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа:

- предмет и цел;

- инструментариум;
- описание на технологията на провеждане;
- вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други);
- начините на обработване на доказателствения материал;
- режима на съхранение и защита на информацията;
- отговорностите на лицата.

За проведеното самооценяване Комисията по качеството изготвя **годишен доклад**, който включва:

- цел на самооценяването;
- информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването;
- резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване;
- анализ на получените резултати;
- постижения и добри педагогически практики;
- резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и
- предложение за коригиращи мерки и дейности.

Към доклада може да се прилагат **графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали**.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора **преди края на учебната година**.

. Методическо подпомагане и мониторинг за повишаване на качеството на образованието

1. За осигуряване на качеството в ПГ по земеделие «Годор Рачински» се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг.

2. **Методическото подпомагане** за разработване и функциониране на Системата за осигуряване на качеството включва:

- консултиране,
- информиране,
- инструктиране и
- представяне на добри педагогически практики.

3. **Мониторингът** е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в гимназията.

4. **Вътрешният мониторинг** се осъществява от директора.

5. Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и науката и от Регионалното управление по образованието.

8. Очаквани резултати

Очакваните резултати от прилагане на СОКОО се отнасят до:

1. Осигурена по-голяма практическа приложимост на обучението и придобиване от учениците на ключови компетентности.

2. По-добра организация на различните формите на обучение.

3. Повишени резултати от ДЗИ, ЗДИППК (задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация) и от НВО в края на десети клас.

4. Формирани личностни качества за успешна професионална и обществена реализация и изявени лидерски умения според училищната иновация „Лидерство в професионалното образование“.

5. Усвоени компетентности – граждански в дух демократизъм и патриотизъм, здравно и екологично поведение, естетическо възпитание, физическа активност и спорт.

6. Устойчивост в развитието на училището.

7. Ефективно и ефикасно управление на ресурсите.

8. Подобрена материална, физическа и информационна среда.

9. По-широко използване на нови технологии и методи на преподаване, в т. ч. използване на разнообразни електронни ресурси.

10. Постигнато положително отношение към училището и предлаганото училищно образование.

9. Финансиране

Деятностите за изграждане и функциониране на СОКОО се финансират от собствени приходи или други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.